

פרוטוקול מס' 68/א
מישיבת ועדת הכספים
סיון ג' ט' באדר תשס"ז - 21.2.56
בשעה 09.00

חברי הוועדה:

יועצים:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- י. גדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- מ. חזני
- ב. לוי
- ז. סוזנאייב
- י. ספיר
- י. פורדר
- ז. צור

מוזמנים:

מבקר המדינה ד"ר טוזס
מר קטרון - מטעם משרד המשפטים
מר שרף - הממונה על הכנסות המדינה
מר לנדאו - הממונה למסכנה על הכנסות המדינה

סדר-היום:

- א. סיכום הדיון במכתבו של מבקר המדינה
- ב. תקנות גבול פטור מס על הכנסה בשטחי התיישבות חדשה
מן בשטחי פיתוח מסויימים.
- ג. איך האומץ לצבוי נפקי מאמה (מקון), תשס"ז - 1955

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

בטרם נעבור לסעיף א' בסדר היום - סיכום הדיון במכתבו של מבקר המדינה, הייתי מציע שנחליף דעות על סדרי הדיון בתקציב. לפי החלטת ועדת הכנסת, שהן שרירות וקיימות, הוועדה אינה חריכה להסתין עד שיסתיים הויכוח הכללי בכנסת, והיא יכולה להכנס לדיון. בדעתי לסיים היום כמה דבריה שפתחנו בהם ולא יכולנו לסיימם לרגל שביתת התקדמות והמגיבולים, כי אם יכולנו להסתייע בעזרתו של היועץ המשפטי. סחר נעבור לדיון בתקציב, קבעתי עם מר שרף שיעמוד לרשותנו למספר ישיבות בהן נדון ההכנסות התקציב ואחר כך נעבור להוצאות. רציתי לשמול את האגרים אם יש להם מחשבות אחרות בנוגע לסדרי הדיון בתקציב.

י. גורי:

יש דרך רגילה. והפעם בודאי אין התנגדות להזמין את כל מנהלי המשרדים.

היו"ר י. גורי:

במידת האורך בודאי נזמינם, כפי שעשינו זאת בא בעבר.

אני מביין שתחייבה ישיבות נוספות. אבל אני חושב שהפעם לא נקיים ישיבות מקבילות לישיבות

י. בדר:

הכנסת.

נקרה לוועדה ונשמאל את סיה. בענין זה לא תחליטו ברוב דעות.

א. בדר:
י. בדר:

תחליט בהתאם לרצון הוועדה.

היו"ר י. בדר:

ועתה בעבור לסיכום הדיון במכתבו של מבקר המדינה. הצעותי לסיכום הדיון הן:

א. במסמך שנמסר על ידי מבקר המדינה לוועדת הכספים ב-15.2.56, הביא המבקר לידיעת הוועדה תוכן היבויים שהוכנסו על ידו ב-2 מרקי הדו"ח בתקופה שבין 31.12.55 - יום מסירת הדו"ח לעיונו של שר האוצר - ל-15.2.56 - יום הנחת הדו"ח על דולחן הכנסת; כן הביא המבקר באותו מסמך עותק של דוגמאות לתיקונים שבוצעו וזכרתי שהוכנסו באותו פרק זמן דו"ח.

ב. הוועדה עיינה במסמך ולאחר שקיימה דיון, התחממות מבקר המדינה והיועץ המשפטי של הממשלה טיכמה דעתה כדלקמן:

1. הוועדה קבלה לתשומת לב ביזורי מבקר המדינה ואת הנימוקים שהייבו לדעתו להכניס היבויים הנזכרים בדו"ח.

2. הוועדה רשמה לפנייה דעת היוץ המשפטי כי הכנסת שבויים סיגבוציים או תיקוני טעות בדו"ח המבקר בתקופה שבין מסירת הדו"ח לעיונו של שר האוצר, להנחתו על דולחן הכנסת, הינה מחייבת ובוויים בחוק, למען אסור תקונים אלה.

3. הוועדה מקבלת דעת היועץ המשפטי - וזו אף דעתו של מבקר המדינה - כי הכנסת כל שבויים אחרים לאחר שהדו"ח נמסר לעיונו של שר האוצר, מחייבת תקון טמאים בחוק.

4. הוועדה מליטה לשוב ולדון בבעיה זו, במסגרת הדיונים על הצעות תקונים במעיינים שבויים בחוק מבקר המדינה, שהועלו בישיבותיה של הוועדה ושלם בסתימו.

יש לי הצעה אחת. אני מקבל את החלק הראשון של הצעת שר בדר ומציע להוסיף סעיף בנוסח זה: אחרי שהוועדה שמעה את ההסברים של מבקר המדינה, היא מאשרת אסובה במבקר המדינה.

י. בדר:

אני הייתי רוצה להגיע לנוסחה אחידה של כל הוועדה. האם היו"ר אינו מסכים לזה?

להפך. אבל המרחק בין יתי הנוסחות הוא כל כך גדול שיש צורך לפתוח בויכוח חדש, אם כי החלטנו שהיום רק נצביע.

היו"ר י. בדר:

אם מר בדר רוצה להגיע לנוסחה מסוימת, אני מביע שהיו"ר, בדר ומפיר ינסו למצוא נוסחה מסוימת. ובאם לא יצליחו, בחזור להצבעה על הצעתו של היו"ר.

א. בהיר:

אני מציע להוציא את פסקה 2 ולהשאיר את כל היתר, כי בענין שבויים, שבוצעו או תיקונים טעות הייבו חילבים לאחליט עכשו.

י. ספיר:

אחמול החלטנו דבר, וכפי הנראה קשה לעמוד בו, שלא לחדש את הויכוח אלא לגשת להצבעות. לא רציתי להעיר אף הערה להצעותי, רציתי להשאיר בתחום החלטה זו, אבל כנראה קשה לעמוד בזה.

היו"ר י. בדר:

ואני מציע הצעה סדורית שתנתן אפשרות למר בדר, מר ספיר ולי לבטח את הצעותינו. אם הועדה תחשוב שאפשר להצביע, נצביע. אם הועדה תביע למסקנה שכדאי לבחור בועדה מצומצמת, נעשה זאת.

ואתה ברצוני להסביר מדוע אמרתי שההצעות דחוקות. זה טזו טרוק רב, מפני שאינני חושב שאנו צריכים להעמיד בישיבה זו שאלת הבעת אמון במבקר המדינה.

י. בדר: על בקודה זו אינני עומד. מולט אחרי שמעבר הסברתי אל מבקר המדינה, אני מציע לפיכך פרשה זו אמון היובי, אם על ידי הבעת אמון או על ידי פסקה אחת או שתיים. לעומת זאת אני מקט שלג בדון על תיקון החוק בעתיד.

לכן אני מציע לטחוק סעיפים 2-3-4 מהצעות היו"ר ולהוסיף למסקנה הראשונה כל המלים שתדרשנה להדגשה נוספת. יותר מזה, אני מסכים שתהיה הצבעה בפרדת על החלק הראשון של ההצעה ועל החלק האני.

היו"ר י. בורי: בסעיף 1 יש אימפליקציה של אמון למבקר ואין צורך בהבעת אמון למבקר.

י. ספיר: גילו הייתי יכול להסכים למעיף 2, הייתי הייא להוסיף אחרי המלים: "תקוני טעות" את המלים - טמוג מלא בזכרית במסמך הדון, אינם מחייבים שנויי בחוק. אינני יודע למה זה צריך לומר זאת עכשו, כי אז אני מבביל את עצמי, אינני מספר כל שנויי טגבון מלא טמוג זה.

היו"ר י. בורי: בפסקה שתיים אחרים המלה - "למען אפשר תיקונים" הווסטה המלה "מעין". למעשה צריך להיות "למען אפשר תקונים מעין אלה".

י. ספיר: מהי מטרת כל הפרטים הזה? הרי לא באמת הועדה הזאת בתגלגלה השליחה העתונאית גיחס לשנויים שהוסיפו במורה קולוסלית שהטילה פחד על הצבור. באה הפסקה הראשונה בהצעות מר בורי ואוטרט: ראינו את כל השנויים, קבלנו לתשומת לבנו ביטוקי המבקר, ואני סוכן להוסיף: הועדה מאשרת או מוסכת ידיה על ביאורי מבקר המדינה. בזה אנו עונים לאותה סערה מדומה שקפה בענין זה. מכאן ואילך, גם מבקר המדינה אוטר שעכשו לא בקבע דבר.

היו"ר י. בורי: אני רוצה לומר לחברי הועדה שזה הנוסח השביעי שאני כתבתי מבלי להתייעץ עם מישהו. אני בעצמתי הכינותי נוסח זה. כתבתי 6 נוסחאות אחרות והן לא הביחו את דעתי. אמרתי להביא הצעה שיכולה לאחד את כל הועדה, ואספקט זה לא נעלם ממני. לא היה מאוטר אם תקבלנה שתי הצעות. מכיוון שחרתי להביא הצעה כזאת, שאמתי לנכון לפסח מעין ראשון כפי שהוא לפניכם. זה נוסח צנוע מאוד, אבל הוא מכין אמון בטיקוליו של המבקר. כמוכן שיכולתי לומר: הועדה מוסכת ידיה ומזדמנת, אבל לא רציתי לומר זאת, בכדי לאפשר לכל הועדה לקבל הצעה זו.

אשר לסעיפים 2-3-4 אני יכול לומר עליהם כמנסה ההצעה, אבל כחבר ועדת הכספים אני רוצה להבהיר לצבור מה קרה כאן. אני לא דברתי מין מריטו מה יהיה תכן השנויים בחוק. סיכמנו שלפי טעה אין מדברים על כך. אנו אוטרטים רק זאת ששנויי טגבון ותקוני טעות אינם מחייבים שנויים בחוק. לעומת זאת - וזה העיקר - אם רוצים להכניס שנויים אחרים, זה מחייב תקון בחוק. זה באמר במפורש. מבקר המדינה מסכים לזה, היועץ המטפטי אמר זאת. אפשר לא לומר זאת, אבל אם רוצים להסביר לצבור מה קרה, אני חשבתי לחובתי לומר זאת. אבל אם חברי ועדה אחרים שהם יותר קטנניים, ממני מוכנים לוותר, אני יכול להסכים, כי לי כפרט יש דעה שעד ה-15 בפברואר הדו"ח אינו מונח על שולחן הכנסת, ואז עוד איננו דו"ח. הוא דין וחשבון כאשר הוא מונח על שולחן הכנסת. ומי שנותן אמון במבקר המדינה, אמון זה

מינו מתחלק לשעורין, עד 31 לדצמבר ומ-31 לדצמבר עד 15 בפברואר. אבל אני התאמת את הנוסח לא לדעת הפרטית אלא לדעת ועדת הכספים.

ד"ר מוצק:

שתי הערות קצרות לנוסח המוצע, מני לא הצעתי אפשרות של תיקוני טעות אלא תיקונים טכניים, ואני חושב שהטלה טעות עלולה לעודר מחשבות טובות. סבית, הייתי מבקר למחור את המלים: "וזו אף דעתו של מבקר המדינה", כל דעתי היא שהמבט מינו מחייב תיקון החוק. מני חושב שעל יסוד הדיונים שהיו רצויה הגהרת המצב על ידי החוק.

אשר לויכוח ההתנהל כאן, מני חושב שיש ביטויים טובים בעד וחזר על הפרטים, אבל לעומת זאת מני חושב שהחרי הדיונים המפורסמים ולמור האווירה שנוצרה על ידי בטיבות טובות. צודק כד ספיר החושב שטוב היה לרמוז בסעיף 1 שתקבלה לתשומת לב היתה קבלה חיובית. צודק היו"ר שאפשר לפרש כך גם את הנוסח המוצע, אבל למור המצב שנוצר נדמה לי שזה לא יהיה מיותר. מצד שני מני מבין יפה את הדעיון של היו"ר שכל הדיונים שהתנהל הועדה צריכים לבוא לידי בטוי בהצעה זו. ולכן הייתי מציע להשתמש לפטרה זו בסעיף 4 של ההצעה ולומר, שעל הבעיות שהתעוררו בדיונים אלה ידונו במסגרת ההתייעצויות העתידות על התקונים בחוק.

ח. רובין:

מינני חושב שבירור חלוקי הדעות יקדמו מותנו למיכוח. ולכן אני חוזר על הצעתו של מר בהיר, שהחבריה גורין, ספיר וגדר יחפסו דרך להגיע לנוסח שיתקבל על דעת כל הועדה.

הצעתו של מר גורין היא מצוי הוגן בהחלט לעמדות ולדעות שהיו בוועדה, ולפי דעתי לא יהיה זה מן הדין להשמיט סעיפים. אבל יחד עם זאת מני טוכן לקבל את התוספת שהציע מר ספיר.

י. פורדר:

אני מציע לקבל את החלק הראשון שהצעת מר גורין ולחזק אותו, כי צודק המבקר - תשומת הלב אינה מספיקה. כן אני מציע למחוק סעיפים 2-3 ולהטפס בסעיף 4.

א. בהיר:

אני חוזר על הצעתי שתוך הנחה שאפשר להגיע לנוסח מסותף.

י. ספיר:

מני יכול לקבל הצעתו של מר פורדר למחוק סעיפים 2-3 להשאיר סעיפים 1-4 ולהוסיף הדגשה חיובית לסעיף 1. יחד עם זאת יש לי הצעה אלטרנטיבית: הועדה קבלה לתשומת לב ההיזויה את ביאורי מבקר המדינה והנימוקים שהיינו לדעתו להכניס ושנויים הנזכרים בדו"ח, ושנויים אלה - לדעת היועץ המשפטי - תוך התקופה שבין ספירה מדו"ח ובין הנחתו על שולחן הכנסת אינם מחייבים שנוי בחוק. זאת אומרת, מני מחבר שני דברים שיש להם קשר הגיוני מדוע המבקר הכניס שנויים ומדוע שנויים אלה אינם מחייבים שנויים בחוק. אחר כך מני יכול לקבל סעיף 4 של הצעת מר גורין ולוותר על סעיף 3.

י. בדר:

התקונים שאני חושב שאריך להכניסם הם התיקונים שסייעתי הכניסה בהצעה לסדר היום. אולם לאחר שקראתי בתשומת לב הצעתו של מר גורין, אני מצטער שגרמתי לדיון זה ואני טוכן להצביע בעד הצעת מר גורין בלי כל שנויים, ואני מבקש גם את הפיעות האחרות שישי לאון מפקות מוצדקיה לגבי נוסח זה, שיקבלו את הצעתי.

היו"ר י. גורין:

אני מבקש שהסכמתו של מר בדר לניסוח שלי לא תשפיע על מישהו מחברי הועדה להתנגד לה. משום שמר בדר נתן הסכמתו כי הוא חושב שבנוסח זה מאשרים בעקייטין או במשרין, את הבקורת שנמתחה על המעשה שנעשה על ידי מבקר המדינה. שום נימוק אחר מינו קיים מצלו. אבל זהו גם הנימוק שלי מטעמים אחרים לגמרי. מני חשבתי כל הזמן שכל מה שקרה הוא בבחינת טערה בצלוחית של מים. אבל משתעוררה טערה כזאת והתנהל ויכוח, אנו חייבים להסביר לצבור מה קרה. ואני סבור שאסור לנו להשאיר מקום לניחושים ופירושים. מני חושב שמחובתנו לומר לצבור שהיו 2 טובי תקונים. טוב אחד יהיועץ המשפטי אומר שהוא דבר בלתי חוקי לא נעשה. ואת צריך היה לעשותם או לא; זה ענין להערכות; וטוב שני של תקונים, שהנימוקים לעשייתם נתקבלו על ידי הועדה, אבל עצם המעשה מחייב

הסדר חוקתי. הועדה סבורה שצריך לאפשר למבקר להכניס תקונים, ומכיוון שזה היה ציר הליכה, צריך לומר את האמת; זה הדבר הטוב ביותר והאחרים ביותר למבקר ולכנסת.

אני מוכן להציע תיקון נוסח אחד בסעיף 1: הועדה שמעה ביועציה המבקר וקבלה את הבטוחים שהיינו לדעתו להכניס השנויים הנזכרים בדו"ח. לפי דעתי הולם נוסח זה את הדעות שהובעו כאן.

י. בדר: כן.

היו"ר י. גורי: המבקר מצדו העיר על האטרמינולוגיה: תיקוני טעות. אבל לא בטקרה בקסתי בטרמין זה, כל אני סבור שהנוסח תקונים שכנייט משמיר מרחב מחיה לפירושים הלתי בכוננים יותר ממבד תיקוני טעות. לכן אני מעדיף את הנוסח "תיקוני טעות".

אם המבקר מבקש למחוק את המסקה "וזו תהי דעתו של מבקר המדינה", אני מוכן למחוק אותו, אם כי הוא קבל את הדעה שלמען אפשר בעתיד שנויים כאלה יש צורך בהסדר חוקתי.

אלה החברים המציעים להשמיד דק סעיף 4, הייתי מבקש אותם לחשוב 7 פעמים לפני שהם מציעים לעשות זאת, כי אם שוארים רק סעיף 4 נומרים שהועדה יצאה ידי חובת אמון כדי לא ליצור קומפליקציות, והיא תחזור לדון בעניין. ואז או שמוחקים את הכל - ואני יכול להבין השקפה כזאת - או שמשאירים את הכל בתיקון ההצעתי.

י. פורדר: הנימוק העקרי להצעתי היה, לאחד את הועדה. אבל אם הועדה מוכנה לקבל את הנוסח של מר גורי בתיקון זה, הציע, אני מוכן להצביע בעד נוסח זה.

היו"ר י. גורי: אני מקרא שנית את הנוסח המתוקן:
1. הועדה שמעה ביועציה המבקר המדינה וקבלה את הנימוקים שהיינו לדעתו להכניס השנויים הנזכרים בדו"ח.

2. הועדה רשמה לפנייה דעת היועץ המשפטי כי הכנסת שנויים שבנויים בו תקוני טעות בדו"ח מבקר המדינה, בתקופה שבין מטירת הדו"ח לעיונו של שר האוצר, להבחנתו על שולחן הכנסת, אינה מחייבת שנויים בחוק, למען אפשר תקונים מעין אלה.

3. הועדה מקבלת דעת היועץ המשפטי כי הכנסת כל שנויים אחרים לאחר שהדו"ח במסר לעיונו של שר האוצר מחייבת תקון מתאים בחוק.

4. הועדה מחליטה לשוב ולדון בעיה זו במסגרת הדיונים על הצעות תיקונים בסעיפים שונים בחוק מבקר המדינה שהועלו בישיבותיה של הועדה ושרם בסתיימו.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד להצבעה נוסח מתוקן זה.

ה צ ב ע ה

פה אחד בתקבל הנוסח המתוקן לסיכום הדיון במכתבו של המבקר.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לסעיף ב' בסדר היום - תקנות בדבר הסדר טמס על הכנסת בשטחי התישבות חדשה או בשטחי כיתוח

מסויימים. אני רוצה להעלות בזכרונכם שחרשנו שתי וערב בשדה זה, ועכשו בקרא סעיף-סעיף ובזה נסיים את הדיון.

י. ספיר:

לגבי ההגדרה "יחיד" הבינותי שהכוונה היא למורה, או מהנדס שעובד תקופה מסויימת בישובים אלה. אבל לא מן הנמנע שבתקופת זמן עד 3 שנים לא כדאי לו לעקור עם משפחתו לשם, והוא נמצא שם ומשפחתו בתל-אביב. האם הוא לא יהנה מהפטור?

ז. שרף:

ברור שלא.

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להזכיר לאזכרים שויכוח זה היה לו חד בכנסת. ובוויכוח שהיה ביני ובין סר סוזאייב אמרתי שכיררתי עם שלטונות מס ההכנסה וקבלתי ביאור שגם אחד טבעלי הסכנות של חברת מניות המקיימת מפעל באיזור הנדון, יגור הוא ומשפחתו באותו מקום ושאר בעלי המניות ישבתו בתל-אביב, הם לא יהיו פטורים מהמס, אבל זה שיגור במקום עם משפחתו, יהיה פטור.

ז. סוזאייב:

לפי הגדרה זו פטורים מס מס אלה היושבים בישוב ספר מאותם הישובים המפורטים ברשימה. הם יבואו להודי ויחייבם לא בתחום הישוב אלא במרחק של 100 מטר ויקים משק חקלאי או מפעל חרוטתי, האם הוא יהיה פטור?

ז. שרף:

אנו איננו קובעים את גבולות המקומות. כל מפעל מוכרח להיות בגבולות של בקודה מסויימת, הוא אינו יכול להיות אכסטריטוריאלי. צריך לאוג מספרד הפניה בפרצדורה הרגילה שלו יתחום את התחום של המקום. ואחר כך או שנציע לצרף את המקום לרשימה או שלא נציע.

י. ספיר:

קבוץ גת קיים 8-10 שנים. מסביבו היה שטח פנוי לגמרי. לפני שנה הוקמה בקודה חדשה על שטח זה. ובמרחק של 5 ק"מ בין שתי הנקודות הללו יש שטח הפקר. במקום זה הקים איש פרטי משק או מפעל חרוטתי. כאשר מטרד הפנים ירצה לצרף אותו לאחת הנקודות, תתחיל מלחמה כי הוא בודאי ירצה להצטרף לבקודה החדשה ולא לבת, כי על ידי כך יהנה מהפטור של מס הכנסה. לכן אני שואל, האם אני מפיר לומר בהגדרה של ישוב "או בקרבתו של הישוב"?

ועכשו אני חוזר לבקודה היסודית - למי נתן הפטור,

לאיש או למפעל? אנו גורסים שהפטור צריך להנתן למפעל, אם הוא פתחים עצמו לאותם התנאים. במידה שאתה נתן פטור ליחיד או קבוץ של יחידים אם הם יוצרים איזה מפעל חקלאי, הרי יש לתת אותה זכות למפעל תעשייתי.

ז. שרף:

אנו איננו מקבלים זאת.

היו"ר י. גורי:

פה ישנן שתי נקודות יבניות במחלוקת. בקודה הראשונה אפשר ליישב בלי קושי פיוחד. הנקודה השניה - מסק. הנקודה הראשונה היא לגבי "יחיד". אמרנו כי גם יחיד אם הוא מתישב באיזור ספר, דינו כדין מתישב אחר. חלוקי הדעות היסודיים, לפי דעתי, הם הנקודה השניה - אם המפעל כולו על כל בעלי המניות, או אותם יחידים מהמפעל הזה שהם בגופם נמצאים שם, הם ומשפחותיהם עבר לגור שם. אנו אומרים - המפעל כולו - לא. יחיד שעבר לגור שם - דינו כדין מתישב.

ז. שרף:

יכולה להיות בקודה שיושבים בה 3 אנשים, אבל היא בקודה חדשה ובפה שלא יעסקו האנשים, דין זה חל עליהם.

היו"ר י. גורי:

הוא הקים לו חונה או בית סלאכה - גם אם הוא אחד - הוא יהיה פטור. הויכוח הוא בקודה השניה, המפעל. ומטביב לזה התנהלוקטה בירורים ואני חושב שהענין בשל להצבעה.

ז. סוזאייב:

ברשימה מופיעים ישובים באיזור לכיש. האם גם מפעל שיוקם באיזור לכיש יהנה מהפטור זה?

ז. שרף:

רק במידה שהפועלים והמנהלים גרים במקום - הם פטורים. המפעל לא יהנה.

ז. סוזאייב:

הרווחים של מפעל כזה יהנו מפטור?

ז. שרף:

פרט לאילת - לא. אולם אני חושב שהמפעל יחנה, כי הואיל והפועלים פטורים מסס הכנסה, תהיה העבודה יותר זולה והרווחים יותר גדולים.

י. ספיר:

אם היתה כוונה שהפועלים יהנו מפטור מסס הכנסה, הרי זה לא בכדי להקטין את שכר העבודה, אלא כדי שהפועלים יהנו. הפגמים והליקויים והקשיים שישנם למפעל הולך לקריה גת הם הרבה יותר גדולים מאשר בעיית שכר העבודה בלבד. אם אני רוצה לעודד את המפעל לתקופת זמן סטוייטת, אין זה מסול בעיני.

לכן אני מציע לכתוב: מי שמקים מסק חקלאי או מפעל תעשייתי המעסיק את עצמו או אחרים, בין אם מקום מגוריו הקבוע באותו מקום ובין אם לאו - יהנה מהפטור. נכון שאז יכולה להתעורר שאלה, אם גם רווחיו שעסקים אחרים פטורים מסס. אבל אין כל כוונה כזאת. גרור שהכוונה היא לאותו מפעל.

ז. שרף:

מה דינו של מהנדס שעבר לגור בכינסתים והכנסתו היא 500 לירות לחודש, ונוסף על כך יש לו הכנסה ממפעל אחר בתל-אביב?

י. ספיר:

אם כן, זה יכול להיות לגבי כל מפעל.

סר קטרנון:

במעייף 6 מדובר על יחיד או קבוצה של יחידים ולא על חברה, ומפעל זוהי חברה.

ז. שרף:

מפעל אינו מוכרח להיות חברה. במעייף 4(2) נאמר "אדם" ולא חברה ולכן צריך לומר "אדם" גם במעייף זה.

ש. דיין:

לגבי ישובים שאינם ספר אנו הצענו 5 שנים, ואתם בכל זאת כתבתם 4 שנים. אשר לויכוח שהתעורר בעקבות הערותיו של סר סוזאייב, אני תומך בכך שמפעל שנמצא בספר או בנגב יהנה כמו ישוב קבוצי. כל אדם שישקיע מה שישקיע בספר או בנגב, אינו צפוי לרווחים, ואנו צריכים לעודד אנשים ללכת לנגב ולספר בכל צורה שהיא,

אשר לרשימת הישובים, מופיע בה מושב בורגתא ואינו מופיע מושב שני שנמצא בסמוך לו. אם אתה מכניס לרשימה זו רק מקום אחד ולא את כל המקומות באותה סביבה, זה לא יוגן.

ז. סוזאייב:

אתה רוצה למתוח קו גיאוגרפי?

ש. דיין:

אם ישוב נוגע בישוב צריך לשחרר את שניהם, כי הם נמצאים על אותו גבול.

ז. צור:

בהגדרה "מושב" אני מציע להוסיף - כפר דייגים.

ז. שרף:

הם מקבלים סובסידיות גדולות.

ז. צור:

סובסידיה זה דבר שיכול להיות ויכול לא להיות. אבל גם עם הסובסידיה יש להם הפסדים גדולים.

א. בהיר:

אני מבין שרשימת הישובים תובא לאישורה של ועדת הכספים.

ז. שרף:

ודאי, היא חלק של תקנות.

א. בהיר:

זאת אומרת שאין הגדרה גיאוגרפית של גבול, אלא ההגדרה היא הרשימה, ולועדת הכספים יש רשות להוסיף ישובים לרשימה זו.

ס. חזני:

מאחר שלא יכולה להיות הגדרה גיאוגרפית מדוייקת, ההגדרה היא התוספת. התוספת כפי שהיא טובה לפנינו עכש, יש בה שני דברים מוזרים.

"חושב" - כפר דייגים.

אני תומך בהצעה שהציע חר צור - להוסיף להגדרה "חושב" - כפר דייגים. אני מקבל את הצעת מר ספיר, שפטור זה יחול גם על מפעל, אבל במקרה שמקבלים עקרון זה, גם המפעלים צריכים להיות ספורטים בתוספת, כי זה יהיה מרחיק לכת ביותר אם נגיד באופן כולל: ישוב או מפעל תעשייתי שלא נמצא בתחומי הישוב. יש יחידים, חברות ומשקים שמעבדים פלחה בנגב ובשנה שאיננה שנת בצורת, הפלחה מכניסה רווחים יפה. זה איננו מפעל, זה איננו מעשה חלוצי, אין בו כל סיכון, ואינני יודע מדוע הוא צריך להיות פטור מס הכנסה.

היו"ר י. גורי:

האם אתה רוצה לומר: להוציא פלחה?

ס. חזני:

לא. העקרון טובן - לא בכל מקרה מפעל צריך להיות פטור. ולכן אני מציע לפרט את המפעלים התוספת.

היו"ר י. גורי:

אתם בונים יותר מדי על התוספת, ומשאירים מרחב עצום לוועדת הכספים. אני חושב שזה מסוכן. ומדוע חושב מר חזני, שאם הוא מתקשה עכשו לתת הגדרה לגבי פלחה, ועדת הכספים או הממשלה לא תתקשה. אז יתחיל סיקול דעת, ומישהו יבוא ויגיד שזה סיקול דעת לא אובייקטיבי. אם מקבלים את העקרון הזה רצוי שתהיינה הגדרות. אינני קובע עדיין את דעתי, לא להיוב ולא לשלילה. מולם מה שמציעים דייגן, ספיר וחזני האם במקום המגמה הברורה שהיתה מובחנת ביסוד התקנות הללו, זה היה בריח התיכון של התקנות - יחיד שהלך להתמסר במקומות אלה. עכשו באים ומציעים שנוי. אם רוצים להכניס שנוי כזה, צריך לטווע דעת הממשלה.

א. בהיר:

אני מקבל את ההנחה שאנו צריכים לתת הקלות למפעלים חרוטתיים או חקלאיים המוקמים בנגב או במקומות ספר. אבל הנחות אלו אינן צריכות להנתן באופן אוטומטי. ולכן הייתי מציע שמפעלים כאלה יקבלו פטור למפרע ממועד תוספת למסדה זו.

ח. רובין:

אני אינני מבין את הויכוח שמתנהל כאן. אילו היה מדובר על 5 מפעלים קיימים, הייתי מחייב זאת. אבל אינני יודע על אף מפעל אחד כזה. אותם יהודים מגדרה ופתח המעבדים פלחה על אדמה שהם מקבלים ממשרד החקלאות, ועל פי רוב מוסרים אותה בחכירת מסנה לבדואיים, אינני חושב שהם צריכים לקבל הנחה מס הכנסה יותר גדולה מאשר בעל תעשייה פרטי. לכן אינני רוצה כל מקום לתיקונים שהוצעו כאן על ידי מר סוזאייב וטר ספיר. אם יתגדר במשך הזמן שיש מפעל כזה, אקבע יחסי החיובי למפעל זה.

ס. חזני:

אני מציע לכתוב בסעיף 1: "ישוב או קבוץ או חושב להוציא עיבוד שאינו דורש התקנת מן

לזמן הרך.

לגופו של ענין, אחרי הרהור שני אני גם למסקנה כי יש הגדל אם אדם מקיים מצווה בגופו או במטובו. אם הוא מקיים מצווה בגופו ועובר לגור במקום - הוא פטור לחלוטין. אם הוא מקיים אותה במטובו הוא יקבל הנחה גדולה מסה שהיה צריך ללא, אבל לא הכל.

י. בדר:

ברצוני לשאול את מר קטרון סאלה ששאלתיו עוד בימי הכנסת השניה: האם התקנות המוצעות יש

להן מטעמת החוק?

מר קטרון: העובדה היא, כי יש ספק רציני אם ההנחות וההקלות המוצעות בתקנות אלו אינן חורגות מסגרת סעיף 8(ב) ולא - ואני אומר זאת מן היסוס מסויים, אבל אינני מתבייש מסדר הפנים בזה בדרך כלל להתנהג לפנים משורת הדין אם אמדובר הוא בהקלות והנחות. אבל לא הייתי רוצה לעורר שאלה זו. הצעתי הייתה להפשיך בדיון, ולאור העובדה שבין כה מיד אחרי פסח הועדה צריכה לדון במקודת מס ההכנסה נתקן את סעיף 8(ב) שיכולול את כל האפשרויות להקלות והנחות שאנו רוצים לתת בתקנות אלו.

י. בר: כבר עייפתי מהשיה של תיקון החוק לאור הטענה על מנה להתאים את החוק לטענה. והייתי רוצה שפר קטרון יתייין איזה סעיפים בתקנות אלו אינם, לפי דעתו, בהתאם לחוק.

מר קטרון: (מצטט סעיף 8(1) הפקודת מס ההכנסה). סעיף זה נותן הקלות והנחות לתושבי אילת על הכנסותיהם בכל מקום שהושגו. יש מקום להגיד שדבר זה איננו במסגרת סעיף 8(ב), כיוון שסעיף 8(ג) מדבר על הכנסה שהושגה במקום התישבות חדשה ולא על הכנסה שהושגה בתל-אביב.

ש. דיין: העיתו של מר חזבי נכונה. הקלות אלו אינן צריכות להנתן באופן אוטומטי לכל מפעל. לכן הייתי מציע לקבל את ההגדרה של ישוב קבע, כי המדע יכול שלא לגור במקום, אבל במפעל עובדים פועלים וזה ישוב של קבע.

ז. טר: אינני רוצה להעיר על אופן עבודתה של הועדה. אני רק רוצה לומר לכם, רבותי, ישנם ישובים שעם אשר התקנות הללו לא יצטרכו לשלם מס ובינתים גובים מהם את המס, כי הם חייבים במס. אם הדיון בתקנות ימשך עוד חציית השנה, כפי שהוא כבר נמשך 3/4 שנה, יגבו את המס עוד חציית השנה. אנו איננו רוצים בזה. אם התקנות יאושרו, לא נגבה את המס.

לגבי מפעלים, אני מבקש רשות להביא בפני מר האוצר את הרצון שהובע כאן. הוא לא התכוון לזה. פרט לאילת, הוא התכוון להציע הקלות לגבי אנשים היושבים בישובים אלה. אבל אם פה יש מספר רב של חברי הועדה שרצונם הוא אחר, שחובתי לחזור לשר האוצר ולמסור לו על כך.

בדרך כלל אני מציע לוועדה לקבוע פריבטיב ולא שאיר את הניסוח לאלה העוסקים בניסוח, כי ענין אינו פשוט. מי אמר לתת הנחה של פטור מס על הכנסה של 4800 לירות למפעל שהוסקעו בו 50 אלף לירות ולמפעל שהוסקעו בו סליון לירות. מוכרח להיות איזה שווה יחס בין סיב ההשקעה וגדלה ובין ההנחה הנתנת. לגבי אילת אנו פתרנו את השאלה בדרך הנהוגה בשוודיה - הגדלת הפחת מסמה מחוז למאה חמישים אחוז לגבי מפעלים שהוקמו בצפון שוודיה. למר קטרון יש ספק אם לא חרגנו מהמסגרת. אני רוצה להודות: ספק זה קיים גם אצלנו. אבל אנו חשבו שהומיל ואנו צריכים לתקן את החוק לקולא ולא לחומרה ולא יהיה מי שיגיד נגדנו או על תנאי; יהיה המסקיע מן המסק ואנו נתקן את החוק.

ברור לי שכל ההצעות שהוצעו כאן, אינן יכולות לשמש יסוד, כי יש בעיה של הפרדת הכנסתו של אדם היושב בישוב ספר מהכנסתו הבאה ממקום אחר, לא יהנה מפטור על הכנסתו במקום אחר. וההנחה איננה רק בהפרדת המזון, כי יש כאן ענין של העברת רווחים ממקום למקום. יכול אדם להעביר סחורות מהמפעל בתל-אביב למפעל באילת ולגרום לכך שבאילת יהיו רווחים גדולים ובתל-אביב יהיו לו הפסדים, על מנת שבסיכומו של דבר יהיה פטור מס על הכנסתו מהמפעל בתל-אביב. אנו מחפשים בוחאות שלא יהיה כל מקום לויכוח.

הינר י. גורי: אני רוצה לסכם שתי בקורות שעליהן התבאר הדיון

אין חלוקי דעות בנוגע ליחיד, שדין כל יחיד ללא הגדל הוא כדין מותן בקודות שהוכרו בנוסח הקודם.

אשר לטפעל, לאחר שטרם סרף סמך דעת חברי הוועדה והצעותיהם, הוא יבוא מותן לידיעת שר האוצר וישוב ויגיד לנו אם שר האוצר מקבל הצעות אלו או לא. ואז נצביע סופית, מתוך אלמנטריות זו אני מעמיד סעיף 1 להצבעה.

ה צ ג ע ה

סעיף 1 - בתקבל

י. ספיר: במקרה שתשובתו של שר האוצר תהיה שלילית, אני שורר לעצמי זכות הסתייגות.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לסעיף 2: "פטור מס על הכנסה בשכחי התישבות מסויימים".

ז. סוזאייב: איך מסתלב סעיף זה עם סעיף 1?

היו"ר י. גורי: בהתאם לתשובתו של שר האוצר לסעיף 1.

ה צ ג ע ה

סעיף 2 - בתקבל

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לסעיף 3: "הנחה מס על הכנסה של עובד שירותים מסויימים".

י. ספיר: אני זוכר שהיו הצעות על תקופות אחרות. לגבי ישוב ספר או הנגב היתה תקופה של 8 שנים, 5 שנים פטור שלם ו-3 שנים סחצית הפטור. אחר כך החליטו על 8 שנים פטור שלם. לפי הביטוח המוצע עכשו יוצא שאם רופא בא לישוב שהוא בשנה השביעית להתבטותו, בתור פרט יחיד יהיה צורך לנהל לו חשבון מיוחד על 8 שנות מס שווה למצית שנות הביטוח. אני חושב שפה יש ערבוניה גדולה.

(המשך הישיבה דשם אס)

י. ספיר:

סעיף זה סטייה לגבי יטוב אשר מתקרב לסיום תקופת זכותו ליהנות מהמסור, לאחר סגירתו עם שני השלבים והפכו אותם לשלב אחד לצורך החשבונות לגבי מסור בודד של אנשים. שנית, הרשימה איננה כוללת, ואיננה נוחה שום סיבה מדוע לא לכלול בה מהנדס, טוהל וכו'.

הינ"ר י. גורי:

אשר לסיקול הראשון, זה בתוך לועז האדמיני-סטראציה. אשר להערכת השניה, מני מטיל ספק האם בכלל אפשר לפרסם את הכל; גם אם יפרטו את כל הסוגים, ישאר מסה שלא הבחנו בחשבון. אפשר לבסח כך את הסעיף שהוא אינו חל רק על אלה שהובאו בסנין, אלא חל על קטגוריות דומות, כמו שירותי ציבור שמוסד מועבדים אותם. אם כי אפשר לומר שבאותה מידה שיש לבדוק לרופא, או מורה, יטוב סטויים - לא כל יטוב - זקוק באותה מידה לדנין, או שואט, אף על פי כן אין אתה יכול סלכתחילה לטנות את כל הסוגים של השירותים. צריך לבסח את הסעיף כך, שהוא לא סגיל את שירותי הציבור רק בסנין אלה שהופיעו ברשימה.

ס. חזני:

בכונ שאי-אפשר לפרט את כל השירותים הציבוריים שישנם; לכן צריך להתחיל את הסעיף מהכלל, ולהשתמש בכמה סוגים לדוגמה. צריך לומר שהעסקות הן שירות ציבורי במקום, כגון זה וזה, כלומר, הכלל הוא - שירות ציבורי.

האם באמת זוהי הכוונה? כי לפי זה יוצא שכונות הסעיף היא שאנו נותנים את הפסור לאדם אשר סתייב במקום לשירות ציבורי. אני שואל: מה אם הוא סתייב - ויש מקרים כאלה - במקום ונניח עוסק בשירות לצרכי אותו מקום. למשל: הוא רופא אבל לא רופא של הטסק; או: הוא עובד ב"מקורות". אנו מעוניינים שהוא לא יגור במגדל אסקלון אלא בתקומה. אנחנו מעוניינים למסוך אנשים, למן דווקא רופאים או אחרים העוסקים למען אותו מקום. האם הכוונה היא רק לסרתי ציבור במקום?

סר שרף:

אנו מדברים כאן על הנוחה נוספת, ז.א. מל שבא וסתייב בספר; אם הוא ספריח יונים או עוסק במשהו אחר יותר פרודקטיבי - אין זה עניינו. אותם 8 שבנים בהם היטוב חופסי - גם הוא חופסי. אם היטוב השיג סורה או רופא בשנה השמינית, לאיש זה אנו נותנים עוד 4 שבנים.

ס. חזני:

חברת "מקורות" זקוקה לסכומים בגביל המפעל שלה ליד תקומה - אני מוסר זאת כמסל - היא טובילה את האנשים יום-יום ממגדל אסקלון וסרחונות וזה עולה כמובן בכסף. המדינה מעוניינת שאנשים אלה ישבו בתקומה.

י. ספיר:

יכול להיות מקרה שישוב - מורה או קיבוץ - שהתחיל מ-50 יחידות ועבר לתקופת ההתבססות הגיע ל-200 יחידות. ונניח שזה היה בשנה השביעית; ז.א. שהאדמיני יתנו שנה אחת ואנשים שהתחילו להקים טסק חדש לגמרי לא יתנו.

סר שרף:

בודאי שלא.

א. בהיר:

ביחס לסעיף שאנו דנים בו: אני בעד הגבלה ולא בעד הרחבת המושג. מדוע? - כיוון שבעיית הרופא, הסדריך...

ס. חזני:

ומנהל חשבונות ושוחט?

א. בהיר:

לא. מסוכן מאד ליצור הבדל בין הסתייב ובין התושב. אם הבדל זה לא יאיה מוגדר

לגבי דברים שהם מתקבלים על הדעת לגבי כל המתייבשים, ואלה הם:
טורה, רופא, סדריך חקלאי וט"ז, הרי הרחבה בנספת והכללת סוגים
אחרים יוצרת תהום בין המתייבש, העובד החקלאי, ובין התושב שעל פי
רוב טרוניה יותר מהחקלאי ויש לו הקלות במס הכנסה יותר ממס
התושב היושב במקום. אנו חייבים לתת הקלות לאנשים אשר אנו יודעים
שכמעט בלתי אפשרי להביא אותם למקום שבו רוצים לתת הקלה בנספת,
גם במקרה שאנו פונים אליהם שיבואו מתוך התנדבות וגם אם הם חייבים
ללכת לפי איזה חוק. אני תומך בנוסח הזה ואני מציע להוסיף רק, ט"ז.

היו"ר י. גורני:

הבעיה נתבררה די הצורך. יש שתי נוסחאות:
השחת טובה את בעלי המקצוע - בין אם
צריך להוסיף משהו או לא; השניה אומרת שאין להסתפק במנין המקצועות,
אלא צריך לבוא לידי נוסחה כוללת אשר תאפשר לכלול מקצועות אחרים שאינם
מופיעים במנין. מצביע את שתי הנוסחאות.

ה צ ב ע ה

הוחלט לקבל את הנוסחה הסרטיבה.

א. בהיר: אני שומר לעצמי זכות להתייג.

ס. חזני:

אני עוררתי את השאלה של תושב במקום
שאינו עובד ציבור, אבל מעוניינים שיגור
שם. לשל: מהנדס, או רופא, שעובד באיזור ושאינו מעוניינים שיגור שם.

היו"ר י. גורני:

אתה קובע איזור שלם, הנגב במד, בלי
לקבוע תחומים בשירותו, בין אם הוא בעל מקצוע,
בין אם הוא בעל מסך או לא, אלא שעוסק במשהו.

ס. חזני:

אני סוכן לדייק ולומר: העובד במקצוע
כזה שאנחנו מעוניינים שיגור שם.

היו"ר י. גורני:

אתה צריך להגדיר בדיוק במה הוא עוסק.
אם אינך קובע סוגים, זה חל על כל אדם,
אפילו על רבנייר.

ס. חזני:

אני סוכן לקבוע סייג: העובד במפעל
פיתוח באיזור.

י. ספיר:

אני מציע שיהיה כתוב: אותו איש שעיקר
התעסקותו בנתינת שירותים לתושבי אותו
מקום.

היו"ר י. גורני:

אני רוצה למסור למר שרף שהחלט, כי
המקצועות האלה הבאים במנין, כרפואה,
הוראה, הדרכה ועבודה סוציאלית יש לראות כדוגמאות, כאינדיקציה שטרייטת,
אבל הכוונה היא להרחיב את חלות הטעיף גם על מקצועות אחרים אשר
רוצים אותם כסועילים, כגון דיין, שוחט וכד'.

מר שרף:

אני שומר לעצמי זכות לקחת את התקנות
בחזרה.

א. בהיר:

אני מציע לשמוע את דעת השר בנידון.

היו"ר י. גורני:

הציע
הה"כ חזני/סוזה יחול גם על כל תושב שהוא
נמצא בסביבה ועוסק בשירות ציבורי, לאו
דווקא בשביל המקום, כלומר, בלי שיהיה צמוד בשירות למקום סטרייטת.
חבר-הכנסת ספיר ניסח זאת קצת אחרת: שעיקר התעסקותו היא בנתינת
שירותים לתושבי המקום.

ט. חזני:

אני מוסיף: או סביבתו.

י. ספיר:

לפי הנוסח שלי אין פסול אם הוא נותן שירותים ב-4 מקומות, כי מספיק אם הוא

נותן שירותים במקום אחד.

מר שרף:

אביא הצעות הלה לשר האוצר; הוא יקבל אם לקבל את ההרחבה או לא.

א. באיר:

אני מציע להצביע לאחר שנשמע את דעות-דעתו של שר האוצר.

הינדל י. גורי:

יביאו לידיעת שר האוצר שחלק ניכר של הועדה מציע הרחבה נוספת בשתי נוסחאות, שלמעשה, מבחינת התוכן, אינן רחוקות אחת מן השניה. נצביע טרפית לאחר שנשמע את דעתו של שר האוצר.

סעיף 4

י. ספיר:

עד שנת 1955 אין פסול באילת?

מר שרף:

אין. ואיננו יכולים, לדעתנו, לתת, סבבי שעד אותה שנה עברו באילת פחות אנשים שלא רצו לסבת באילת וניכר מסכרם; אנו נצטרך לחפש אותם בכל הארץ.

י. ספיר:

מה בקשר למושב שהאנשים שבו התחלכו?

מר שרף:

אלה שהתחלפו לא שלמו מס.

סעיף זה אומר, בנוסח הנוכחי, שמי שזכאי לפחת לפי סעיף 11 (1) (ט), בהתאם לגודל ההשקעה וסוג ההשקעה, זכאי לניכוי נוסף של 50% מאותו הסכום שהותר לו.

י. ספיר:

זה לצמיתות?

מר שרף:

כל זמן שמגיע לו פחת. זה לא לצמיתות, הוא אינו מקבל 100% פחת. מדם שהשקיע 100 אלף ל"י ומתירים לו 10 אלפים ל"י פחת, הוא יגסור את הפחת בדרך 10 שנים. והוא ינהנה מזה גם על הכנסה שיש לו בתל-אביב. מרכזים את כל ההכנסה ולהכנסה הכוללת נותנים ניכוי בגודל של 50% על הפחת שהגיע לו באילת.

י. ספיר:

סוחר או עצמאי שמרוויח חמשת או ששת אלפים ל"י, אבל אין לו מסק, אין לו פחת, כל ימיו שהוא יושב באילת הוא פסול מס?

מר שרף:

כאן מדובר על שלו שנים.

ט. חזני:

קבלן ירד לאילת, יסבסם והורויה; הפחת אל נותן טכונות לא היה יותר גדול בשל עבודתו באילת. אח"כ הוציא את המכונות והמשיך לעבוד ברחובות; לפה הוא צריך ליהנות מהפחת?

מר שרף:

כדי שקבלנים יחכימו ללכת לאילת. כגן אי-אפשר לדייק: או שנותנים הקלה או שלא נותנים.

מה עם עורך-דין, תושב תל-אביב שעוסק
במפעל באילת; האם יצרפו את שתי ההכנסות

ש. דיין:

שלו?

במסדר אין פחת. אבן קטרונו הורגה זו לסעיף
11 (1) (ט) שאומר: הפחתה של בנין, מכונות,
ודומם, לרבות בטיעות, המטעם לעורך עסק,

מר טרנר:

רהיטים, לרבות אבנונטר חי. מסלוח יד או מקצוע.

כאן הוא מקבל פטור גדול; האם זה ישפיע
על הכנסתו בתל-אביב?

ש. דיין:

אתן דוגמה. הפחת הגבוה ביותר, נדמה לי,
הוא זה של מכונות ליצור מלח; דוטני 20%.

מר טרנר:

טי שחולך לייצר מלח באילת, יקבל את הפחת לא במסך 5 שנים אלא במסך
שלוש שנים וטליט. ואם לא יהיה לו די רווח, הוא יקבל 20% במסך שבע
וחצי שנים, היינו 150%. אם לאותו אדם יש מפעל בעתלית, בעתלית הוא
מקבל 20%, זה מחושב ביחד וקטור לגודל הפחת באילת.

אקח לדוגמה בנין מגורים, שהפחת שלו הוא

2%. טי שבונה בנין באילת יקבל 3%, ז.א. זה לפי טיב החשקעה. לעורך-
דין כמעט אין פחת, כי הפחת של הרהיטים הנמצאים במשרדו הוא סינימלי.

ה צ ב ע ה

סעיף 4 - נתקבל

אינוני בטוח אם הבירורו בטעיתים האחרים
שנשארו פתוחים אינו עלול להמשך. אני מבקש
רשות, שאם הבירור יימשך, יוחלט שאנו יכולים לפרסם את הסעיף בדבר אילת
כתקנה נפרדת. העולים שהגיעו אתמול לאילת, אחד הדברים שאביא אותם לשם
היה סעיף זה.

מר טרנר:

אני מקווה שבכל זאת נסיים, אבל בקשתך
מתקבלת.

היו"ר י. גורי:

הוחלט להתיר את פרסום סעיף 4 כתקנה נפרדת

סעיף 5

ברשימה ראיתי ישובים שהוקמו למפגז חטט, אט,
שבע שנים. נאמר לי, שהיות ובעוד שנה יתום
תוקף הסעיף הזה, יחזירו להם את המס של הסנים הקודמות.

י. ספיר:

בסעיף 5 אני מציע למחוק "2" ולהשאיר רק
"3".

מר טרנר:

הוחלט למחוק בסעיף 5 "2"

סעיף 5 נתקבל התיקון הנ"ל

טעיה 6

י. ספיר:

מאחר שדובר כאן על שנים שעברו, ברצוני לשאול לפי מה תחולק ההכנסה של כל התקופה לגבי קיבוץ שנוסד בשנת 1949/50, שבראשיתו היו 20 יחידות, אח"כ 30, 40, 100,50 והגיע ל-200 יחידות בשנת 1955?

מר שרף:

זה חל על קיבוצים שנוסדו מסנת תש"ב ואילך, כי לפני כן לא היו חייבים במס. זאת, מ-3 שנים, זוהי סומה של סנת תש"ג, אח"כ כל שנה בחלק...

י. ספיר:

פירוש הדבר שאתם מסחררים אותו מסה שלא חייבים. בשנת 1955 יש להם כבר הכנסה שמתחלקת ל-200 יחידות.

מר שרף:

כפול מספר יחידות המסק של אותה שנה. זה קשור עם טעיה 19 (א).

טעיה 6 - נתקבל

טעיה 7

מר שרף:

אדם שיש לו הכנסה של 9600 ל"י והוא חייב עליה 4000 ל"י - ו-9600 זה מי שניים מ-4800 - הרי במקום 4000 ל"י הוא ישלם 2000 ל"י. סכום המס הוא כחמש הסכום של 4800 ל"י בתוך הסכום הכללי שהוא טרוויח.

(זה"כ מפרתי מחליף את היו"ר)

י. ספיר:

הכנסתו היא 9600; הכנסה עד 4800 ל"י פטורה ממס ועל העודף הוא משלם מס; או הוא משלם בעד 9600 ל"י שזה סכום כפול מ-4800, ז.א. מחצית ממס. מה ההבדל בין שתי פורמלות אלה?

מר שרף:

לפי הפורמולה השניה ישנן שתי אפשרויות. השאלה היא אם אנו מחשבים על כל 9600 ל"י, סורידים את הנפוך ומסאירים את השיעור השולי הגבוה; אם אנו חושבים שכמילוי 4800 ל"י הם בחקת תוספת יוקר הפטורה ממס, הרי הוא יקבל פחות. אנו חשבנו שצריך לקחת ממוצע הוגן. זה כתוב כאן.

א. בהיר:

זו הוראה לחישוב או/מסתמע לפי החוק?

מר שרף:

4800 זה סכום מסותף שלפניו מחלקים את ההכנסה ליחידות. אם הכנסתו היתה 19,200 ל"י, הרי על 19,200 ל"י הוא חייב 10,000 ל"י מס, אם טיבוט 2,500 נשאר 7,500.

ז. טוואיב:

ניקח דוגמה של עצמאי עם הכנסה של 6,000 ל"י, 4,800 ל"י מסוחררים ממס; איך תעשו את החשבון? אתם תאמרו ש-1200 ל"י זה חלק ממשי מ-6000, יצא שהוא צריך לשלם 400 ל"י פירוש הדבר שעל 1200 ל"י תקחו ממנו 400 ל"י מס. נדמה לי שזה קצת יותר סדי חסור.

טעיה 7 - נתקבל

סעיף 8

סר טרף:

כאן נאמר שעליו לשבת 12 חודשים רצופים.
לפי סעיף 3(ב), אם רופא או סדרה יושב במשך
השנה ב-3 בקורות, הרי זה נחשב כאילו יושב במקורה אחת. אבל סעיף 8 קובע,
בין אם הוא יושב במקום אחד או במספר מקומות, כל התקופות מוכרות
להגדרת לשנה כדי שיהנה מההנחה.

י. ספיר:

מה פירוש, רק לגבי אותו מקום?
ההדגשה היא על המקום ולא על המס.

ז. סרנאייב:

אם לא ישוב 12 חודשים במקום אחד לא יקבל
הקלה? - כך יוצא לפי הנוסח של הסעיף.

סר טרף:

אנו נבדוק את הנוסח, אם הוא מתאים.
אבל הכוונה היא ברורה.

סר קיטרנו:

אם הוא יושב שנה אחת, 6 חודשים בשנת
מס א' ו-6 חודשים בשנת מס ב', יושב
ברציפות שנה שלימה, הוא עלול לקבל פטור לשתי שנים.

סר טרף:

נדמה לי שלא. צריך לבדוק זאת.

א. כהיר:

סעיף 3 (ב) מדבר רק על סוגים מסויימים;
מה בנוגע לאחרים?

סר טרף:

זה לא מעניין לגבי אחרים.

א. כהיר:

אם מתיישב היה חצי שנה?

סר טרף:

או שהישוב פטור או שאינו פטור. אנו
נותנים הקלה לישוב.

ז. סרנאייב:

אם הוא יהיה בשלשה מקומות ששה חודשים,
כל התקופות תצורפנה לחשבון אחד, כאילו

ישב 18 חודש.

סר טרף:

פה מדובר על 12 חודשים רצופים. הכוונה
היא רק ל-12 חודשים רצופים. אנו נבדוק

ואם יהיה צורך נתקן את הנוסח.

סר קיטרנו:

היו"ר הסכים שההצבעות האלה הן הצבעות
על עקרונות. אנו נתאים את הנוסח בהתאם

לעיקרון.

סעיף 8 - בתקבל

סעיף 9

סר טרף:

סעיף 9 קובע שצריך לנכות ממנו כאילו
היה חייב במס, והמס יוחזר כעבור 30
יום. אבל בסעיף 9 (ב) נאמר שאם אדם יבקש, פקיד השומה יתן הוראה
לא לנכות מס. הכוונה היא שלא יחליט כל אחד שאינו צריך לנכות מסכירים,
אלא הוא חייב לקבל על כך אישור מפקיד השומה. אין זה דבר שנתון לשיקול
דעתו של המעביד. כמובן שפקיד השומה חייב להתיר.

סעיף 9 בתקבל

סעיף 10

מ. שרף:

סעיף זה אוסר אותו דבר לגבי ספרעה.
אדם שחייב ספרעה ויושב באילת, פקיד השומה
ישחרר אותו מתשלומה. אנו נצטרך לשנות את הנוסח ולכתוב במקום "תשלום
רבע שנה", לפי סעיף 62.

סעיף 10 - נתקבל

סעיף 11

סעיף 11 - נתקבל

א. בהיר:

אשר לתוספת, אני מציע לבחור בוועדה ששנה
של 5 חברים אשר תעבור על התוספת.

י. ספיר:

אני מבקש לתת שהות של שבוע ימים.

מ. שרף:

ביחס לאילת אני מוכרח לבקש עוד תיקון,
והוא סעיף 4 (1) יכלול שטח טהעל הנחושת
בתמוע. תמוע נמצאת כ-30 קל"ט אפונה מאילת. אנו מבקשים זאת מפני
שחלק מהאנשים גרים באילת וחלק בתמוע.

א. בהיר:

אבל מי שעובד בתמוע וגר אפונה?

מ. שרף:

הנוסח ישונה כך: "...והתישב בתוכם אמועצה
המקומית אילת תוך שגתיים מהתחלת עבודתו
בתמוע". המפעל מביא בעלי מקצוע בתמוע. הם נוסעים ביום א' לתמוע
או לאילת וביום ו' חוזרים הביתה. לפי תקנות אלה אינם פטורים מסס
אלה שמקום מגורם אינו שם. אנשים אלה עשויים, לאחר שהמפעל יתבצר,
להביא את משפחותיהם וליישוב אותן. אנו מוכנים להחזיר להם את המס
בשביל השנה שלא גרו שם, בתנאי שהם יתישבו. הנהלת המפעל חוששת, שאם
בשנה הראשונה ישלמו להם שכר יותר גבוה, מפני שהוא אינו פטור מסס,
זה יקשה עליהם, מפני שלא יוכלו אח"כ להוריד את השכר. לכן ביקשו, שאם
עובד מתיישב במקום בשנה השניה או השלישית - ולא יותר מאותו - הרי
יחשבו אותו כאילו גר במקום טינח שהתחיל לעבוד בתמוע. אז יחזירו לו
את המס. גינתיים עליו לשלם את המס. אפנים המפעל ילווה לא את המספ
הזה, אבל אין זה טענינו. מבחינת מס הכנסה ינכו לו את המס, אבל בתוך
השנה או השנתיים יחזירו לו את המס מאותו יום שהתחיל לעבוד בתמוע.
אני מציע לקבל את העיקרון, אנו בעד את הנוסח.

ט"ט הי"ד י. אפרתי:

אנו נבחר בוועדה אשר תעבור על הרשימה
ותוך שבוע בטיים את הדיון.

מ. קיטרנו:

אני מבקש לקבל רשות על אישור התקנות,
מפני שהצבעות הן על עקרונות.

היו"ד י. גורי:

מבוקש ניתן לך.

חוק הגאונרונה לפיצוי נזקי מלחמה (תיקון). תשנ"ז - 1955

א. בהיר:

לפי חוק הגרונות, במקרה שהכנסה לא שילם
בזמנו את המכרה הטניע מסנו, אנו לא הצהיר
לפי החוק, החוק אינו מאפשר לשלם לו פיצויים, במקרה שהרכוש ביזוק
בשנה הטנייטת המחייבת תשלום פיצויים. אנו אטרנו, גם בוועדה וגם בכנסת,

שאיננו רואים את החוק הזה כדבר של בטוח רגיל, משו עזה ביטוח חובה.
ז.מ., במקרה שאדם לא שילם בשנה השוטפת ולא קרה כל נזק לרכושו,
אז חייב לשלם בשנה הבאה גם עבור השנה שלא שילם עבורה. אין זה
ביטוח כסן בחברה ביטוח פרטית, שגם לא שילפת בשנה סטויימת, אינך
חייב לשלם עבור שנה זו. אולם פקידי הארנונה - טוענים שאינם יכולים
לעשות דבר, מפני שהחוק אינו כאכסר לשלם פיצויים במקרים הנ"ל.
אני רוצה שתהיה אפשרות חוקית - לא באופן אוטומטי - של תשלום
פיצויים גם במקרה שבאותה שנה בה ניזוק הרכוש לא הוגשה התראה,
או לא שולם כל הסכום מצד החייב.

ד"ר לנדאו:

פירוש הדבר: לבטל חוק הארנונה וליצור
חוק חדש. במסגרת חוק זה, שאומר שזהו
ביטוח חובה, אם מישהו אינו מצהיר על רכושו, הוא גם לא שילם את דמי
הארנונה, הוא אינו מבוטח, אינו שייך למסגרת זו, הוא שייך למסגרת
אחרת; הוא רוצה להסתמך על בסיס, שלא יקרה לא שום דבר. בחוק זה יש
קשר אורגני בין האיש והצהרתו ובין האפשרות לשלם פיצויים. קשר זה
אי-אפשר לנתק.

בכל זאת ישנה סן סלחנות ולפעמים מתחטבים
במצב, אבל אי-אפשר להכניס זאת בחוק. המוסדות הייטבים נומכים
וטנקשים שהטקסים יצהירו בטועד ויסדרו את התשלום, במידה שאינם עושים
זאת - אין מה לדבר. יש מקרה שמישהו הצהיר ולא שילם, אז יש דרך
של טיפול אדמיניסטרטיבי. אבל מי שלא הצהיר - אין מה לדבר עליו.
בכל זאת יש יחס סלחני.

אחסול היה דיון בשאלה זו, הוצע ליצור
קרו שתפתור את הבעיה לגבי העבר. אבל להכניס הוראה כזו בחוק - זה
בלתי אפשרי.

א. בהיר:

פקידי הארנונה טוענים שאינם יכולים להיות
סלחנים משום שהחוק מונע מהם להיות סלחנים.
על זה אני מדבר. אינני מציע שהוראה זו תחול אוטומטית, אבל
שהפקידים לא יוכלו לטעון שאין אפשרות.

בניח שמישהו שילם במשך 10 שנים, הצהיר
כחוק. בשנה ה-11 איחר בתשלום, בכמה חודשים, ובמשך חודשים
אלה קרה מה שקרה. לפי החוק הוא אינו צריך לקבל כל פיצוי, משום
שלא היה בטור כמה חודשים.

ד"ר לנדאו:

זהו ביטוח.

א. בהיר:

זה אינו ביטוח רגיל, כי ביטוח אדם יכול
להפסיק, להסתלק ממנו. כאן הוא טווייב
להיות מבוטח. גם אם הוא מאחר, אח"כ גובים ממנו. אני שואל במיזו
צורה אפשר לתקן זאת, בלי לחתור תחת יסודות החוק.

א. הרצפלד:

לענין זה יש היסטוריה ארוכה. תמיד כשאנו
דנים בשאלה זו, אני מדוכא עד אין סוף.
אני יודע שיש חוקים בעולם, אבל לכל חוק צריך להיות הגיון משלו.

הועדה פעח צריכה להחליט בשאלה זו, שעורר
הה"כ בהיר, משום שלפי החוק הארנונה היא בסדר. כמה מקרים כאלה
היו שהועדה התעוררה? ישנו מקרה עם בנה יעקב, אצלי ענין זה עוסד
עד היום, יום יום אני מטפל בזה...

ד"ר לנדאו:

אבל את הכסף קיבלו.

א. הרצפלה:

הוא אוסר שבנוגע למספר הירדן יבנו אתם ליד הסכם, הוא מדבר על דבר קונקרטי. כולם זוכרים כשקיבלנו החלטה להתייחס למקרים אלה בליברליות. לנו מדברים על מסקי ספר. אני, למשל, אינני מעוניין לשנות את החוק. אני מבין שזה קשה, כי אם בשנה את החוק סחר לא תהיינה האחרות כלל. כולם יש מקרים יוצאים מן הכלל, ביחוד כשהמדובר במסקי ספר. מדוע מסקי ספר לא יהיה זכאים לקבל תשלום פיצויים בלי להצהיר? הם הלא מבינים עלינו, כיצד לא נשלם להם פיצויים?

אינני רוצה לשנות את החוק, לא יצאירו, אבל אני רוצה שועדת הכספים תגיד דברים אלה בנוכחות שר האוצר, שקיבלנו החלטה להתייחס בליברליות. המסק הזה שילם, במצב שאני זמן, אבל הוא הפסיד, הוא אינו שייך לסוכנות, הוא מסק תקציב, הוא אינו נושא את עצמו, עליו לעשות טדרכות, מקלטים - ואני לא, כי בתל-אביב ידעו משהו לכך. במשך השנה אין יותר ממספר מקרים טפורים, והארנובה צריכה לשאת בזה, כי כולנו מטלמים ארנובה בשביל מקרים כאלה. אינני רוצה שמישהו ישתטט לרעה, אולם צריך לתת אפשרות להתייחס מפורט לשורת הדין כלפי מסקי ספר. אילו אבשי הארנובה היו מקבלים את דעתי, לא היינו צריכים לשנות את החוק.

ד"ר לנדמן:

ברצוני להציע הצעה: כפי שאמרתי היה בענין זה דיון עם סר שרף ועם סנהל הארנובה (כעת אינני טכנול הארנובה). סוכס שתוך 10 ימים נרכז את הרשימה של מותם מקרים ובחפש פתרון. הצעתי היא שועדת הכספים תבחר בוועדה קטנה אשר תדון יחד איתנו בענין זה.

היו"ר י. גורני:

השאלה היא אם אנו מצמצמים את הענין הזה למספר מקרים שנותנים להם לגיטימציה, או קובעים תפקון בחוק אשר כולל בנוסחתו ומאפשר להקל גם בעתיד על מקרים מסויימים. הדרך הטובה ביותר היא להבטיח זאת בחוק או להסתיך את ועדת הכספים לדון מדי פעם בפעם ברשימה מסויימת.

ד"ר לנדמן:

לאוצר יש הצעה אחרת. אני אביא אותה כמסר אביא את הרשימה.

היו"ר י. גורני:

אבל תוך 10 ימים החוק יתוקן על ידי הכנסת.

ד"ר לנדמן:

אנו טטילא חייבים להביא את התיקונים לחוק.

א. בהיר:

אני מבקש לסטוע סהיועץ הטטפטי הטו התיגר סדיברתי עליו ניתן לניסוח בחוק בלי שימגע בעצם החוק.

סר קיטרון:

כדאי לקרוא את הסעיף שהכנסת קיבלה לפי הטלצת ועדת כספים זו לפני פחות משנתיים: "אין מדם זכאי לקבל פיצויים לפי חוק זה בעד נזק שנגרם, אלא אם הארנובה שולמה בסועד וכהלכתה; שר האוצר רשאי לקבוע התקנות סייג לכלל זה". סעיף זה לא היה בחוק המקורי אלא הוכנס לבישנה וחצי. הוא מוסר: ראשית, מי שלא טטלם ארנובה אינו מקבל פיצויים; שנית, שר האוצר רשאי לקבוע סייגי. פירוש הדבר שהיום יכולה הועדה להטליץ בפני שר האוצר שיתקין תקנות לפי סככותו שניתנה לו.

סעיף 5

ד"ר לנדאו:
לפי סעיף זה ניתנת הרשות לכל אחד ואחד לבטח את נכסו בטכום העולה על ערך הרכוש הנקבע לפי מס רכוש עירוני וארנונה. כלומר, בנתנים אפשרות לאדם לקבל את שווי הריאלי של הנכס.

ז. סוזאייב:
אני מסכים עם זה, אבל אני רוצה להוסיף תוספת: אם בעל בנין יכול להוכיח באמצעות שטאי מוטמן ששווי הנכס הוא יותר בסוף מהשווי לפי חוק זה, יקטן העלות הארנונה בהתאם לכך.

ד"ר לנדאו:
זה מתנגד לבסיס החישוב של החוק.

ז. סוזאייב:
היה לי טקרה: הוזמנתי לשלם ארנונה על איזה נכס שהעריכו אותו ב-9 אלפיים ל"י לפי חשבון שהוגש בסדר מבחינת החוק. אני סוכן. למכור את הנכס הזה במחצית הטחיר; מדוע עלי לשלם מס ארנונה על 9 אלפיים ל"י?

ד"ר לנדאו:
בחוק זה ישנה הוראה כיצד להעריך נכס בנין בעיר ואנו החלטנו אח"כ אין להעריך בנין בכפר. התוספת הזו באה כדי לאפשר לאותו בעל נכס שהוא רוצה כי שווי הנכס לפי הארנונה הוא בסוף סודי, לבטח אותו בטכום יותר גלול. חה"כ סוזאייב טעיע ליצור חישוב חדש לסקרים אלה. אני טוען שאם נעשה זאת זה לא יהיה טעיותי.

ז. סוזאייב:
לגבי סלמי יש סעיף כזה.

ד"ר לנדאו:
בדרך-כלל בנין בעיר, עם ההגדלה, שוויו אינו טעיע לשליש מהשווי הפעמי.

ז. סוזאייב:
אם כך: מה הפחד?

ד"ר לנדאו:
אז יצטרכו לקבוע שההערכה תהיה על אסבון הטבק. ואיזו ההערכה תהיה?

ז. סוזאייב:
בדיוק כמו לגבי סלמי סחורות.

ד"ר לנדאו:
שם זה תלוי בהצהרתו של האיש; כמין יש טודדים אוביקטיביים.

טר קיטרון:
אינני רוצה כל קושי בניסוח. אם הועדה תקבל את העיקרון הזה אנסח אותו ללא כל קושי. אבל אם סותר, אני רוצה בטקרה זה להצטרף לדעתו של ד"ר לנדאו. הדוגמה של סלמי סחורות זה דבר אחר: כמין אין לנו נתונים אוטומטיים שישי לגבי בתים. גם בחוק טלוויזיה חובה עשינו אותו דבר: לגבי בתים הדבר הוא אוטומטי ולגבי סלמי סחורות יש שפאי. אני חושב שזה די מסוכן אם לא יהיה בתים סוטים שהדרך של אוטומטיות גמורה. אם נעשה יוצא טן הכלל, תהיה אנוירה של מי-צדק: לאחד תהיה אפשרות לקרוא לשפאי ולשני - לא.

ז. סוזאייב:
זהו ניסוח טענין פאד, ניסוח סוזאייב. השאלה היא אם יש כמין צדק או לא.

טר קיטרון:
כל עוד יש חלות אוטומטית יש צדק.

ד"ר לנדאו:
דמי שפאות יעלו מי חמשה מאשר הסכום השנתי.

ז. סונזאייב:

ד"ר לנדאו טוען שעל פי רוב ההערכות של הארנובה הן מתחת לשווי הריאלי; מדוע אטרוקק אינו טוען להגן על סקרים שיש בהם טי-צדק בולט? אם יהיו סקרים בהם ההערכה לפי החוק תעלה על השווי הריאלי, מדוע במקרים כאלה דוחקים לקחת יותר מאשר מגיע? מפילו אם יהיו רק 10 סקרים כאלה, בזה רק נבליט שתיין בכורבת הארנובה לקחת יותר מאשר שווי הרכוש הריאלי קובע.

ד"ר לנדאו:

יש כאן שבירת עקרון.

מר קיטרון:

אם בעל הבית הולך לשמאי שערך הדירה הוא יותר גבוה?

ז. סונזאייב:

אני מתכוון כשההערכה היא רק לזכרון של בעל הבית.

הצעת חה"כ סונזאייב - לא נתקבלה

סעיף 5 - נתקבל

סעיף 6

אין הערות

סעיף 6 - נתקבל

סעיף 7

ד"ר לנדאו:

ז.א. שלא יוכל חוק זה לחול על מגדשים.

ח. רובין:

שטעתי מסר האוצר שחוקי וורקו יוחלפו בחוק אחר.

ד"ר לנדאו:

לעת עתה קיים חוק זה.

מר קיטרון:

שר האוצר דיבר על כוונת האוצר לא בהיג מס רכוש כללי. מס זה אמנם יבטל את פקודת מס רכוש עירוני ומס רכוש חקלאי, אבל זה יהיה כעבור תקופת נסיון מסויימת. אמשך כמה שנים שני חוקים אלה ימשיכו להיות בתוקף והיהי עימות.

ח. רובין:

אני מציע לצטט סעיף 6. אינני מציע שום תיקון עיני.

מר קיטרון:

אינני רואה כל סיבה למה לא לקבל את הצעתו של חה"כ רובין.

הצעת חה"כ רובין - נתקבלה

ז. סונזאייב:

אני רואה להעיר משהו לסעיף 18, בקשר עם החזרת תשלומים. יש סעיף דומה בחוק מס רכוש עירוני, שם מסיישהו גבו סכום סיוטר, הוא יכול. בנות למנהל ומחזירים לו את הסכום הסיוטר שגבו ממנו. אני מכיר סקרים כאלה, אבל לאנשים אין עורכי דין, הם מפילו אינם יודעים שגבו מהם יותר כדי. לפי סעיף שהוכנס בחוק סלווה חובה, אדם רשאי לדרוש בטשך 6 שנים סכום בחזרה. אני מכיר אנשים שגבו מהם סכומים סיוטרים, אבל אומרם להם: החזרת את השנה.

ד"ר לנדאו:

אינני מתנגד שיהיה כתוב "שנתיים" או יותר, אבל זה ענין של הנהלת חשבונות ותקציב. אינני מתנגד שתהיה הוראה של שלש שנים.

סעיף 7 נתקבל בתיקונים הנ"ל

סעיף 8

במקום סעיף 19 (א) יבוא סעיף זה:

היו"ר י. גורלי:

בעל נכסים יהיה פטור מתשלום התרנוכה
כשנוריים של כל נכסיו לא עלה בחד היסיו של שנת השוטה על 100 ל"י.
הפטור לפי סעיף קטן זה אינו שולל כשלעצמו מבעל הנכסים את הזכות
של קבלת מיצויים לפי חוק זה."

סעיף 8 - בתקבל

סעיף 9

במקרה שהוא מכר את הבנין למישהו אחר,
הקונה צריך לשלם. אנו מעבירים הוראה זו

ד"ר לנדאו:

גם לבני ביד.

סעיף 9 - בתקבל

הישיבה נועלה בשעה 13.15.